Deinde cōsiderandum est de vii
cijs oppositis veritati. Et pre
mo de mēdacio. Secūdo de
simulatōe siue ypocrisi. Ter
tio de iactātio et oppositio vi=
cio. Circa mēdacium querunt iiii. Pri
mo vtr mēdacium semp opponat veritati
quasi cōtinens falsitatē. Secūdo de specie=
bus mēdacij. Tertio vtr mēdacium semp
sit peccatū. Quarto vtrum sit peccatum
mortale.

Di. sic procedit. videt q; mēdaciū
nō semp opponat veritati. opposita
em nō pnt esse simul. sed mēdaciuz
simul potest esse cum veritate. qui em ver
loquit quod falsum esse credit mentit. vt
aug? dicit in li. cōtra mēdacium. ergo mē=
dacium nō opponit veritati. ꝓ. virtus
veritatis nō solū cōsistit in verbis sed etiaz
in factis. quia sm phm in viij. etb. secūduz
hāc virtutem aliquis verr dicit in sermone
et in vita. sed mēdacium consistit solum in
verbis. dr em q; mēdacium est falsa vocis
placio. sic ergo videt q; mēdacium nō di=
recte opponit virtuti veritatis. ꝓ. aug?
dic i li. cōtra mēdaciū. q; culpa mētientis ē
fallēdi cupiditas. sed hoc ñ opponit verita
ti sed magis beniuolētie vel iustitie. g° mē=
dacium nō opponit veritati. Sed cōtra ē
q; aug? dicit in li. contra mēdacium. nemo
dubitet mētiri eum qui falsum enūciet cau
sa fallēdi. quapropter enūtiatio falsi cū vo
luntate ad fallēdum plata manifestū est
mēdacium. sed hoc opponit veritati. ergo
mēdaciū veritati opponit. Rñ° dd. q; ac=
tus mozalis ex duobus speciē sortit sez ex
obiecto et ex fine. nam aliquis finis est ob
iectum volūtatis que est primū mouens in
mozalibus actibus potētia autem a volūta
te mota habz suū obiectū quod est primū
obiectū volūtarij actus. et se habet in actu
volūtatis ad finē sic materiale ad formale
vt ex supra dictis patet. dictum est autē q;
virtus veritatis et p cōsequens opposita vi
cia in manifestatōe consistit que fit p aliqua
signa. que quidem manifestatio siue enū=
tiatio est ratōis actus cōferentis signū ad
signatum. omnis em repzesentatio cōsistit
in quadam collatōe que aprie ptinet ad ra
tionem. vnde et si bruta animalia aliquid
manifestēt nō tamē manifestationē intēn=
dunt sed naturali instinctu aliquid agunt
ad quod manifestatio sequit inquātum tñ
hmōi manifestatio siue enūtiatio est actus
mozalis oportet q; sit volūtarius et ex intē
tione volūtatis dependēs. obiectū autem
aprīū manifestatōis siue enūtiationis est
verum vel falsum. intētio vero volūtatis in
ordinate potest ad duo ferri. quoz vnum
est vt falsum enuntiet. aliū quidē est effe=
ctus aprie false enuntōis vt sez aliquis fal
latur si ergo ista tria cōcurrant sez qd fal=
sum sit id quod enuntiat et q; assit volūtas
falsum enūtiandi et itez intētio fallēdi tūc
est falsitas materialiter quia falsum dicit
et formaliter volūtatem falsum dicēdi. et
effectiue apter volūtatem falsitatē expri=
mendi sed tñ ratio mēdacij sumit a formali
falsitate. scdm hoc sez q; aliquis habet vo=
luntatem falsum enūtiandi. vñ et mēdaciū
nominat ex eo q; cōtra mētem dr. et ideo
si quis falsum enūtiet credēs illud verum
esse. est quidē falsum materialiter et nō for
maliter. quia falsitas est pter intentionez
dicētis. vñ nō habet pfectam rationē men=
dacij. id em qd pter intētionem est p acci=
dens ē. vñ nō pōt esse specifica differētia
si vero formaliter aliquis falsum dicat ha=
bet volūtatem falsum dicēdi licet sit verū
id quod dr. inquātum tamē hmōi est actus
volūtarius et mozalis habet p se falsitatez
et p accidēs veritatem. vñ ad speciē men=
dacij ptingit. q; aūt aliquis intēdit falsita=
tem in opinione alterius cōstituere fallen=
do ipum nō ptinet ad spēm mendacij sed
ad quādam pfectionem ipsi?. sic et in re=
bus naturalibus aliquo spēm sortit si for=
mam habeat etiā si desit forme effect? sic
patet in grani quod violēter sursum detine
tur ne descēdat scdm exigentiam sue for=
me. sic ergo patet q; mēdacium directe et
formaliter opponit vtuti veritatis. Ad
i. ergo dd q; vnumqdqz magis iudicat sm
id qd est in eo formaliter et p se quā scdm
id qd est in eo materialiter et per accidēs
et ideo magis opponit veriati inquātum ē
virtus mozalis q; aliquis dicat verr inten=
dens dicere falsum q̄ q; dicat falsum intē=
dens dicere verr. Ad ij. dd. q; sicut aug.
dicit in ii. de doc. cristi. voces pripuum lo
cū tenēt iter alia signa et iō cū dr q; mēda
ciū est falsa vocis platio. nomie vocis itel=
ligit oē signū. vñ ille qui aliqd flm nutib?
sigficare itēderet non essz a mēdacio imūis
Ad. ij. dd q; cupiditas fallendi ptinet ad
pfectionē mēdacij nō autē ad spēm ipsius
sic nec aliquis effectus ptinet ad speciem
sue cause.

D. ij. sic pcedit. videt q; mendaciū
insufficiēter diuidit p mendaciū of
ficiosum. iocosum et pniciosum. di
uisio enī est danda scdm ea q̄ p se oneniūt
rei vt patz p phm in. viij. etb. sed intētio
effectus est pter spēm actus mozalis. et p
accidēs se habz ad aliū vt videt. vñ et infi=
niti effectus possunt cōsequi ex vno actu.
hec autē diuisio dat sm intētōnem effect?
nā mēdaciū iocosum est qd fit causa ludi-

mēdaciū aūt pnitōsuz ē qd fit cā nocumēti
mēdaciū aūt officiosum est qd fit cā vtilita
tis. g° icōueniter h° mō diuidit mēdaciū.
Ꝓ. augl ī li. cōtra mēdacium diuidit mē
dacium in octo partes. quorū primū est do=
ctrina religōis. sēdm est quod nulli ꝓsit et
obsit alicui. terciū autem quod ꝓdest vni
ita q alteri obsit. quartū quod fit sola mē=
cien di fallēdiqz libidine. quintū est quod
fit placēdi cupiditate. sextum est qd nulli
obest et ꝓdest alicui ad cōseruandam pe=
cuniā. septimū est qd nulli obest et ꝓdest
alicui ad vitādam mortem. octauū qd nulli
obest et ꝓdest alicui ad vitādam immūdi=
ciaz corpalem. ergo videt q prima diuisio
mēdacij sit insufficiēs Ꝓ. phs in iiij. ethi.
diuidit mēdacium in iactātiam que verum
excedit in dicendo. et ironiā que deficit a
vero in minus que duo sub nullo ꝑdictorū
membrorū continent. ergo videt q diuisio
ꝑdicta mēdacij sit incompetēs. Sed cō=
tra est qd sup ps. pdes omēs qui loquunt
mēdacium. dicit glo. q sunt tria genera mē
dacior. quedā em sunt ꝓ salute et como=
do alicuius. est et aliud genl mēdacij qd
fit ioco. tertiū vero mēdacij genus est qd
fit ex malignitate. primū aūt horū triū offi
ciosum secundū iocosum. tertiū pniciosum
ergo mēdacium in tria ꝑdicta diuidit.
Rn° dd q mēdacium tripliciter potest di
uidi. vno mō sēdm ipam mēdacij rationē.
que est ꝓpria ꝑ se mēdacij diuisio. et sēm h°
mēdacium in duo diuidit sez in mēdacium
quod trāscendit veritatem in maius quod
ptinet ad iactātiam. et in mēdacium qd de
ficit a veritate in minus qd ptinet ad iro=
niam. vt patet ꝑ phm in iiij. ethi. hec autē
diuisio iō ꝑ se est ipsius mēdacij. qz mēda=
cium inquātum hmōi opponit veritati vt
dictum est. veritas aūt equalitas quedā ē
cui per se opponit maius et minus. Alio
mō potest diuidi mēdacium inquātum ha
bet rationē culpe sēm ea que aggrauāt vel
diminuūt culpam mēdacij ex pte finis intē
ti aggrauat aūt culpā mendacij si aliquis ꝑ
mēdacium intēdat alterīl nocumētum qd
vocat mēdacium pniciosum. diminuit aūt
culpa mendacij si ordinet ad aliqd bonum
vel delectabile. et sic mendaciū est iocosuz
vel vtile et sic est mēdacium officiosum q°
intendit iuuamētum alterius vel remotio
nocumēti. et sēm illa diuidit mēdacium in
tria ꝑdicta. Tertio diuidit mēdaciū vni
uersalius sēm ordinē ad finem siue ex h° ad
dat vel diminuat ad culpā mēdacij sine ñ.
et sēm h° diuisio est octo membrorū que di
cta est. in qua quidē tria prima mēbra con
tinent sub mēdacio pnicōso. quod quidem
fit vel cōtra deū. et ad hoc ptinet primum
mēdacium qd est in doctrina religōis. vel
est cōtra hominē sine sola intētione nocēdi
alicui. et sic est cōtra mēdacium sēm qd sez
nulli ꝓdest et obest alicui. siue etiā inten=
dat in nocumēto vnius vtilitas alterius. et
hoc est tertiū mēdacium q vni ꝓdest et al
teri obest. inter que tria primū est grauissi
mum. quia semp peccata cōtra deū sūt gra
uiora vt supra dictū est. sēdm aūt est gra=
uius tertio quod diminuit ex intentōe vtili
tatis alterius. post hec aūt tria que supad
dunt ad grauitatem culpe mēdacij ponit
quartū qd habet ꝓpriam quātitatē sine ad=
ditione vel diminutōe. et hoc est mēdaciū
qd fit ex sola mētiendi libidine quod pce=
dit ex habitu. vñ et phus dicit in iiij. ethi.
q mēdax eo q talis est sēm habitū ipo mē
dacio gaudet. quatuor vero subsequentes
modi diminuūt de culpa mēdacij nā quin=
tum est mēdacium iocosum quod fit placē
di cupiditate. alia vero tria continent sub
mēdacio officioso in quo intendit qd est al
teri vtile. vel quātum ad res exteriores. et
sic est sextū mēdacium qd ꝓdest alicui ad
pecuniā cōseruandam. vel est vtile corpori
et hoc est septimū mēdacium quo impedit
mors hominis. vel etiā vtile ad honestatē
virtutis. et hoc est octauū mēdacium ī quo
impedit illicita pollutio corpalis patz aūt
q quāto bonū intētuz est melius tāto ma=
gis minuit culpa mendacij. et ideo si quis
diligēter cōsideret sēm ordinē ꝑdicte enu=
merationis est ordo grauitatis culpe in i=
stis mēdacijs. nam bonū et vtile preferitur
delectabili. et vita corpalis preferet pecu=
nie honestas etiā ipsi corpali vite. Et ꝑ
hoc patet respōsio ad obiecta.

D iij. sic proceditur. videtur q non
omne mēdacium sit peccatū. manife
stum est em q euāgeliste scribēdo
euāgelium nō peccauerunt. vident ēñ ali=
quid falsum dixisse. qz verba christi et etiā
aliorū frequēter aliter vnus et aliter retulit
alius. vnde videt q alter eorū dixerit ffm
nō ergo omne mēdaciū est peccatū. Ꝓ.
nullī remunerat a deo ꝑ peccato. sed ob=
stitrices egipti remunerate sunt a deo ꝑ=
pter mēdacium. dz em exodi i. q edifica=
uit illis deus domos. ergo mēdaciū nō est
peccatū. Ꝓ. gesta sanctorū narrant in sa
cra scriptura ad informatōez vite hūane. sz
de quibusdā sanctissimis viris legit q sunt
mētiti. sic legit gen xij. ⁊ xx. q abrahā di=
xit de vxore sua q soror sua esset. et iacob
etiā mētitl ē dicēs se esau tñ benedictionē
adeptl est. vt habet gen. xxvij. iudith. etiā
cōmendat q tñ holoferni mētita est. nō g°
omē mēdaciū est peccatū. Ꝓ. minl malū
ē eligēdū vt vitet maiī malū. sic medicus

prescindit membr̃ ne corrumpat̃ totũ cor
pus·sed minus nocumẽtum est q̃ aliquis
generet falsam opinionẽ ĩ animo alicuius
q̃ q̃ aliquis occidat vel occidat̃·ergo licite
potest hõ mẽtiri vt vnũ ꝑseruet ab homi
cidio ⁊ alium ꝑseruet a morte· ꝓ· mẽda
cium est si aliquis nõ impleat quod ꝓmisit
sed nõ omĩa ꝓmissa sunt implẽda·dic enim
isido·ĩ malis ꝓmissis rescinde fidẽ· ergo
nõ omne mẽdacium est pcm̃· ꝓ·menda
cium ob hoc videt̃ esse pcm̃ qr ꝑ ipam ho
mo decipit primum·vñ aug⁹ ĩ li·ctra mẽ
daciũ·quisquis esse aliquod gen⁹ mẽdacij
qd̃ peccatũ nõ sit putauerit decipiet seipm
turpiter cũ honestũ se deceptorẽ arbitret̃
alior·sed nõ omne mẽdaciũ est deceptõis
causa·quia ꝑ mẽdaciũ iocosum null⁹ deci
pit̃ nõ em̃ ad hoc dicunt̃ hmõi mẽdacia vt
credant̃ sed ꝓpter delectationẽ solã·vñ et
ꝓpabolice locutões q̃nq; etiã ĩ scriptura
sacra ĩueniunt̃·nõ ergo omne mendaciũ
est pcm̃· Sed contra est qd̃ dr eccl̃·vii·
noli velle mẽtiri omne mẽdaciũ·Rñ° ddm
q̃ illud qd̃ est sdm se malũ ex genere nul
lo modo potest esse bonũ et licitũ·quia ad
hoc qd̃ aliquid sit bonũ requirit̃ q̃ omnia
recte concurrãt·bonũ em̃ est ex ĩtegra cã·
malũ vero ex singularibus defectibus· vt
dpo·dicit iiij·ca·de di·no·mẽdaciũ autẽ
est malum ex genere·est em̃ actus cadens
sup ĩdebitã materiã·cuĩ em̃ voces sint sig̃
naturaliter ĩtellectuũ·ĩnaturale est et ĩ
debitũ q̃ aliquis voce significet id qd̃ non
habet ĩ mẽte·vnde pbs dicit ĩ iiij· etb̃·
q̃ mẽdaciũ est ꝑ se prauũ ⁊ fugiẽdum est·
verũ aũt est bonũ et laudabile·vñ omẽ mẽ
dacium est peccatũ·sic aug⁹ asserit ĩ libro
cõtra mẽdacium· Ad i·ergo dd̃ q̃ nec ĩ
euãgelio nec ĩ aliqua scriptura canonica
pbas est opinari aliqd̃ falsum asseri· nc̃ q̃
scriptores eam mẽdacium dixerũt·qr peri
ret fidi certitudo q̃ autoritati sacre script̃e
ĩmitit̃·ĩ hoc vero q̃ ĩ euãgelio ⁊ ĩ alijs
scripturis sacris verba aliquorũ diuersimod̃
recitant̃ nõ est mẽdaciũ·vñ aug⁹ dicit ĩ li·
de dsen·euã·nullomõ laborandũ esse iudi
cat q̃ prudẽter quibus libet ĩtelligit ipas
sentẽtias esse necessarias cognoscẽde veri
tati verbis fuerit explicite·⁊ ĩ hoc apparẽ
vt ibidem subdit nõ debere nos arbitrare
mẽtiri quemq̃ si pluribus reminiscentibus
rem quã viderũt vel audierũt nõ eodẽ mo
do atq; eiusdẽ verbis eadẽ res fuerat iudi
cata· Ad ii·dd̃·q̃ obstitrices nõ sunt re
munerate ꝑ mẽdacio sed ꝑ timore dei et
beniuolẽtia ex qua ꝓcessit mẽdacium vnd̃
signãter dicit̃ exodi·v·et quia timuerũt ob
stitrices deũ edificauit illis domos·mẽda
cium vero postea sequẽs nõ fuit meritorium

Ad dd̃·q̃ in sacra scriptura sic aug⁹ dic
ĩducunt̃ aliquorũ gesta quasi exempla pfe
cte virtutis de quib⁹ nõ est estimandũ eos
fuisse mẽtitos·si qua tñ in eorũ dictis appa
reãt que mẽdacia videant̃ intelligẽdus est
ea singulariter ⁊ ꝓphetie dicta esse· vñ au
gusti·dicit ĩ li·cõtra mẽdaciũ credẽdũ ẽ
illos homines qui ꝓpheticis tempib⁹ digni
autoritate fuisse cõmemorãt̃· omnia q̃ scri
pta sunt de illis ꝓphetice gessisse atq; dixis
se·abraham tñ vt aug⁹ dicit ĩ questionib⁹
sup geñ·dicẽs Sarã esse suã sororẽ veritatẽ
voluit celari ⁊ nõ mẽdaciũ dici·soror em̃ dr
quia filia fratris erat·vñ ⁊ ipse abrahã dic
geñ·xx·vere soror mea est filia patris mei ⁊
nõ matris mee·filia quia scz ex parte patris
ei attinebat·Iacob vero mistice dixit se es
se esau primogenitũ isaac·quia videlicet pri
mogenita illius de iure ei debebant̃· vsus
autẽ est hoc modo loquẽdi ꝑ spiritũ ꝓphe
tie ad designãdum misteriũ·quia videlicet
iunior ꝓpulus gẽtilium sustinẽdus erat ĩ
locum primogeniti scz ĩ locum iudeorũ· q̃
dam vero cõmendant̃ ĩ scriptura nõ ꝓpter
ꝑfectam virtutem sed ꝓpter quãdam virtu
tis ĩdolem·scz quia apparebat ĩ eis aliqs
laudabilis effectus ex quo mouebant̃ ad
q̃dam ĩdebita faciẽda·et hº mõ iudith lau
datur·nõ quia mẽtita est holoferni sed ꝑ
pter affectum quẽ habet ad salutẽ populi·
ꝑ qua periculis se exposuit·quãuis etiã di
ei possit q̃ verba eius veritatem habẽt s;m
aliquẽ misti cũ ĩtellectu· Ad iiij·dd̃ q̃
mẽdacium nõ solum habet rationẽ peccati
ex damno q̃ ĩfert ꝓximo sed ex sua ĩordi
natione vt dictũ est nõ autem licet aliqua
illicita ĩordinatõe vti ad impediẽdum no
cumẽtum et defectus alior·sic nõ licet fu
rari ad hoc q̃ homo elemosinam faciat nisi
forte ĩ casu necessitatis in quo omnia sunt
cõmunia·et ideo nõ est licitũ mẽdaciũ di
cere ad hoc q̃ aliquis aliũ a quocũq; peri
culo liberet·licet tñ veritatẽ occultare pru
denter sub aliqua dissimulatõe vt aug⁹ dic
in li·cõtra mẽda· Ad v·dd̃ q̃ ille qui ali
qd̃ ꝓmittit si habeat animũ faciẽdi qd̃ ꝑ
mittit nõ mẽtit̃·qr nõ loquit̃ ctra id qd̃ ge
rit in mẽte·si vero nõ faciat qd̃ ꝓmisit tunc
videt̃ infideliter agere ꝑ hoc q̃ animũ mu
tat·põt tñ excusari ex duob⁹·vnº si ꝓmisit
id qd̃ manifeste ẽ illicitũ·qr ꝓmittẽdo pec
cauit·mutãdo aũt ꝓpositũ bñ facit·aliº si
sint mutate cõditõnes ꝑsonarũ ⁊ negociorũ
vt seneca dic ĩ li·de be·ad hoc q̃ hõ tene
at̃ facere qd̃ ꝓmisit requirit̃ q̃ oĩa immu
tata ꝓmaneãt·alioqn nec fuit mẽdax ĩ ꝓ
mittẽdo qd̃ ꝓmisit qd̃ habeat in mẽte sub
intellectis debitis ꝓditõibus·nec etiã ẽ in
fidelis nõ implẽdo qd̃ ꝓmisit·quia eedem

oditōnes nō extāt · vñ et apl's nō ē mētitus qui nō iuit chorintū · quo se ituꝝ esse pmiserat · vt dr ij. ad corin · ij. ⁊ hoc ꝓpter impedimēta q̄ suꝑuenerūt. Ad vi · dd q̄ oppositio aliqua pōt ꝛsiderari duplicīter · vno° sm seipam · alio° ex pte opantis · mēdaciū g° iocosum ex ipo genere opis habet ratōr fallēdi · quāuis ex intentōe dicētis ñ dicat ad fallendū nec fallat ex mō dicēdi · nec ē sile de ixbolicis aut quibuscūqz figuratius locutōibus q̄ in sacra scripta inuenīunt · qr sic aug⁹ dic in li · ꝛtra mē · quicqd figuratīe fit aut dr nō est mēdaciū · oīs em enūtiatio ad id qd enūtiat referēda ē · omē aūt figurate aut factū aut dictū hoc enūtiat qd significat eis quib⁹ intelligēdum platū est.

Diiij · sic pcedit · videt q̄ omē mēdaciū sit pcm̄ mortale · dr em in ps · p des omes qui loquunt mēdaciū · et sap · i · os qd mentit occidit animā sed ꝓditio ⁊ mors anīe non est nisi p pcm̄ mortale ergo omē mendaciū est pcm̄ mortale. ꝓ · omē pcm̄ qd est cōtra pceptū decalogi est pcm̄ mortale sed mēdaciū est cōtra hoc pceptum decalogi · nō fl'um testimoniū dices · ergo omē mendaciū est pcm̄ mortale. ꝓ · aug⁹ dicit in ij · de doc · christi · nemo mentiens in eo q̄ mentit seruat fidē · nā hoc vti qz vult vt cui mentit fidē sibi habeat quam tn ei mentiēdo nō seruat · oīs aūt fidei violator iniquus est nullⁿ autem dicit fidei violat vel iniquus ꝓpter pcm̄ veniale · g° nullus mēdaciū est pcm̄ veniale. ꝓ · merces eterna nō perdit nisi p peccato mortali · sz p mēdacio perdit merces eterna cōmutata in tempalem · dicit em greg⁹ q̄ in remuneratōe obstitricū cognoscit quod mēdacij culpa meret · nā benignitatis eaꝝ merces q̄ eis potuit eterna vita tribui premissa culpa mendacij in terrenā est remuneratōez dclinata · ergo etiā mendaciū officiosum quale fuit obstitricū quod videt esse leuissimū est pcm̄ mortale. ꝓ · aug⁹ dic in li · cōtra mēdaciū · q̄ pfectorum pceptuz est omnino ñ solū nō mētiri sed nec velle mētiri · sed facere ꝛtra pceptū est pcm̄ mortale · g° omē mēdaciū pfectoꝝ est pcm̄ mortale · g° pari ratione ⁊ oīm alioꝝ · aliq̄n esset peioris cōditōis. Sed ꝛtra est qd aug⁹ dic in · v · ps · duo sunt genera mēdacioꝝ in q̄bus nō est magna culpa sz tn̄ non sunt sine culpa cum aut iocamur · aut ꝓxio ꝛsulēdo mētiamur · sz omē pcm̄ mortale habet grauē culpā ergo mēdaciū iocosū et officiosū ñ sunt peccata mortalia. Rñ° dd q̄ pcm̄ mortale ꝓprie ē qd repugt caritati p quā aīa viuit deo cōiūcta vt dictū ē · pōt aūt mēdaciū ꝛtrariari caritati tripliciter · vno° sm se · alio° sm finē intētū · tertio° p accidēs · sm se quidē caritati ꝛtrariat ex ipa falsa sigficōe · q̄ qdem si sit circa res diuinas ꝛtrariat caritati dei cui⁹ vitatē aliquis tali mēdacio occultat vl corrūpit · vñ hmōi mēdaciū nō solū oppoit virtuti vitatis sed etiā virtuti fidei ⁊ religōis ⁊ ideo hoc mēdaciū ē grauissimū ⁊ mortale si vo falsa significatio sit circa aliqd cui⁹ cognitio ꝓtineat ad hoīs bonū · puta q̄ ptinent ad pfectionē scietie et informationez mor · tale mēdaciū inquātū infert damnuz false opiōnis ꝓximo ꝛtrariat caritati quātū ad dilectionē primi · vñ est pcm̄ mortale · si vero sit falsa opinio ex mendacio generata circa aliqd de quo nō refert vtꝝ sit vel aliter cognoscat · tūc ex tali mēdacio nō dāni ficat prim⁹ · sic si quis fallat ī aliquib⁹ particularib⁹ cōtingētibus ad se nō ptinētibus vñ tale mēdaciū sm se nō ē pcm̄ mortale · ratiōe vo finis intēti aliqd mēdaciū ꝛtrariat caritati · puta qd dr aut iniuriā dei qd p se ē pcm̄ mortale vtpote religōi ꝛtrariū · aut in nocumētū primi quātū ad psonā diuitias vel famā · et hoc ē etiā pcm̄ mortale · cū nocere ꝓximo sit pcm̄ mortale · ex sola aūt intentōe pcī mortal' aliq̄s mortal'r peccat · si vero finis intēt⁹ nō sit ꝛtrariꝰ caritati nec mēdaciū sm hāc rationē erit pcm̄ mortale · sic apparet in mēdacio iocoso ī quo intēdit aliqua leuis delectatio · ⁊ in mēdacō officōso in quo intēdit etiā vtilitas ꝓximi · p accns autē pōt ꝛtrariari caritati rōe scādali vl cuiuscūqz dāni ñtis · et sic erit etiā pcm̄ mortale dū sz aliquis nō meret ꝓpter scādalū publice mētiri. Ad i · g° dd q̄ ille autoritates intelligūt d mēdacio pnicioso · vt exponit glo · sup illd ps · pdes om · q̄ lo · mē.

Ad ii · dd q̄ cū oia pcepta decalogi ordinent ad dilectionē dei ⁊ ꝓxī sic s · dictū ē · intm mēdaciū ē ꝛtra pceptū decalogi īqtū ē ꝛtra dilectionē dei et ꝓxī · vñ signāter p · hibet ꝛtra ꝓximū fl'm testimoniū. Ad iii dd q̄ etiā pcm̄ veniale largo mō pōt dici iniquitas inquantū est pter equitatē iustitie vñ dr i · iob · iii · omē pcm̄ est iniquitas · ⁊ h° mō loquit aug⁹. Ad iiij · dd q̄ mēdaciuz obstitricū pōt dupliciter ꝛsidereri · vno mō quātū ad affectū beniuolētie in iudeos · et quātū ad reuerentiā diuini timoris ex quibus cōmendat ī eis indoles vtutis · et sic debet eis remuneratio eterna · vñ hiero · exponit q̄ de⁹ edificauit ill' domos spūales · alio mō pōt cōsiderari quantū ad ipum exteriorem actū mēdacij quo quidē nō potuerūt eternā remuneratōnē mereri · sz forte aliquā remuneratōez tpalē ex merito ñ repugbat d formitas illi⁹ mēdacij sic repugbat merito remuneratōis eterne · et sic intelligēda sūt verba gregorij nō q̄ p illud mēdaciū meret amittere remunerationē eternā quā iā ex p

cedenti affectu meruerāt vt ratio ptēdbat

Ad v·dd·q quidā dicūt q pfectis viris ome mēdaciū est pcēm mortale·sz hoc irrōnabiliter dr·nulla enī circūstātia aggūat i ī finitū nisi que trāsfert ī aliā spēz circūstātie aut psone nec trāsit ī aliā spēm nisi forte rōne alicuī ānexi·puta si sit dtra votum ipsius qd nō pōt dici d mēdatio officōso uel iocoso·et iō mēdaciū officōsum·uł iocosum nō ē pcēm mortale ī viris pfectis nisi forte p accidēs rōe scandali et ad hoc pōt referri q aug·dic·pfectis esse pceptū nō solū ñ mētiri·sed nec velle mētiri·q̄uis hoc aug· nō assertīe sed sub dubitacōe dicat· pmittit enī nisi forte ita ut pfectoꝝ ꝛc·nec obstabit q ipi ponūt ī statu dseruāde veritatis·qꝛ veritatē tenent ex suo offitio m iudicō·uel doctrina dtra que si mēciant erit mēdaciū qd est pcēm mortale·ī alijs aūt nō oportet q mortaliter peccēt mēciēdo··

Einde dsiderādū est d simulacione et ypocrisi· Et circa hoc querunt iiij· Primo vtꝝ oīs simulacō sit pcēm· Secdo utꝝ ypocrisis sit simulacō · Tercio vtꝝ oppōat veritati · Quarto vtꝝ sit peccatū mortale·

d·j·sic pcedit·videt q nō oīs simulacō sit pcēm·dr enī luc·vl·q dñs se finxit longiꝰ ire·et ambroꝰ dic d abrahā ī li·d patriarchis·q capcōse loquebat cū seruulis cūdixit gn xxij·ego et puer illuc usqz ꝓperātes pꝰ q̄ odorauerīꝰ reuertemur ad uos fingere aūt et captiose loqui ad simulacōem ptinet sz nō est dd·q ī xpo ꝛ ī abrahā fuerit pcēm·gº nō oīs simulatio ē pcēm· Pō·nullū pcēm ē utile·sz sic iber· dic vtilē simulacōem eē et ī tpe assumēdam hyen regis isrł nos doceat exēplū qui interfecit sacerdotes baal fingēs se ydola colere velle·ut habet iiij·re·x·et dauid īmutauit faciē suā coramā achis rege get·ut habet·j·re xxj·ergo nō oīs simulacō est pcēm· Pō·bonū malo ē dtrariū·si ergo simulare bonū est malū·rego simulare malū erit bonū· Pō· psaie iij·dtra quosdā dr pcēm suū quasi sodoma pdicauerūt nec abscōderūt·sz abscōdere pcēm ad simłacōez ptinet·ergo ñ vti sitatioe ītendū ē reprhēsibile· vitare aūt pcēm nūq̄ ē reprhensibile·ergo simłacō nō semp est pcēm· Sz dtra ē q ps·xvj·sup illud ī trib̄ ānis ꝛc·dic glo·ī dpacōe duoꝝ malorꝝ leuiꝰ ē apte peccare q̄ sanctitatē simłare sz apte peccare semp est pcēm·ergo simłacio semp est pcēm· Ꝓ ñº dd·q sic dictū ē ad vtutē veritatis ptinet ut qs talē se exhibeat exteriꝰ p signa exterioꝛa qualis ē·signa aūt exterioꝛa nō solū sunt vba·sz etiā facta·sicut gº veritati oppōnit q aliquis p vba exterioꝛa aliud significēt q̄ habet apud se qd ad mendaciū ptinet·ita etiā oppōnit veritati qd aliquis p aliqua signa factoꝝ·uł rerꝝ aliquid significet dtrariū eiꝰ qd m ec est qd ꝓpe simulacō dicit·vñ simulacō ꝓpe ē mēdaciū qd dā ī exteriorꝝ signis factoꝝ dsistens· nō refert aūt vtꝝ aliqs mēciat vbo·uł quocūqz alio facto ut supra bītū est· vñ cū ome mēdaciū sit pcēm ut supra dictū ē·dsequēs ē etiā q oīs simulacō ē pcēm· Ad·j·gº dd q sic augꝰ·dic ī li·d que·euāgelij· no ome bd fingimꝰ mēdaciū ē·sz qñ id fingimꝰ qd nihł signat tūc ē mēdaciū·cū aūt ficcō nostra refert ad aliq̄ significacōem nō ē mēdaciū·sz aliqua figura veritatis et subiūgit exēplū d figuratis locucōibꝰ ī quibꝰ fingitur q̄dā res ñ ut asserat ita eē·sz eā ꝓponiꝰ ut figurā alteriꝰ qd asserere volumꝰ·sic gº dñs m euāgelio finxit lōgius se ire quia cōposuit motū suū·qd ē volētis lōgiꝰ ire ad aliquid figuratīe significādū scz q ipe alioꝝ fid lōge erat·ut ggꝰ·dic qꝛ cū longiꝰ recessurꝰ eēt ascēdēdo ī celū p hospitalitatē q ammō retinebat ītera·abrahā etiā figuratīe locutꝰ ē·vñ ambroꝰ dic d abrahā·q prophetauit qd ignorabat·ipe enī solꝰ disponebat redire ymolato filio·sz dñs p os eiꝰ locutꝰ ē qd pabat·vñ patz q neuter simłauit· Ad ij·dd·q ibe·vtit large noīe simłacōis p quacūqz ficcōe dmutacō aūt faciei dauid fuit ficcō figuralis·sic glo·exponit· ī titu·illiꝰ psal·Ꝓ ñdicā dñm ī oī tpe·simłacōem uero hyen nō ē necesse excusari a peccato vł mēdacō·qꝛ malꝰ fuit utpote ab idolatria ꝛ erobuam ñ recedēs·dmendat tñ et tpaliter remunerat a do ñ p simłacōe sz p zelo quo dstruxit cłtū baal· Ad iij dd·qd q̄dē dicūt q nullꝰ pōt se simulare eē malū quia per opera bona nullꝰ simulat se malū si aūt opa mala faciat malus est· sz hec rō nō cogit·pōt enī aliquis se simłare malum p opa que ī se ñ sunt mala·sz habet quādā spēm mali·et tñ ipa simulacō ē mala tū rōne mendacij·tū rōe scandali·et q̄uis p hoc fiat malꝰ·nō tñ fiat malꝰ illa malitia q̄ simulat·et qꝛ ipa simulacō secdm se mala ē ñ rōne eiꝰ de quo est siue sit d bono siue sit d malo pcēm est· Ad iiij·dd·q sic aliquis vbo mentit qñ signa qd nō est·nō aūt qñ tacet qd ē qd aliqñ licet·ita etiā simłacō ē qñ aliquis p exteriora signa factoꝝ uel rerꝝ signat aliquid qd nō ē nō aūt si aliquis pmittat signare qd ē·vñ aliquis pōt pcēm suum occultare absqz simulacōe·et secdm hoc ītelligēdū est qd ibe·dic ibidē q secdm pcēm pꝰ naufragiū ē pcēm abscondere ne scz ex mde alijs scādalū generetur·

d·ij·sic pcedit·videt q ypocrisis nō sit idem q simulacō·simulacō enī cō